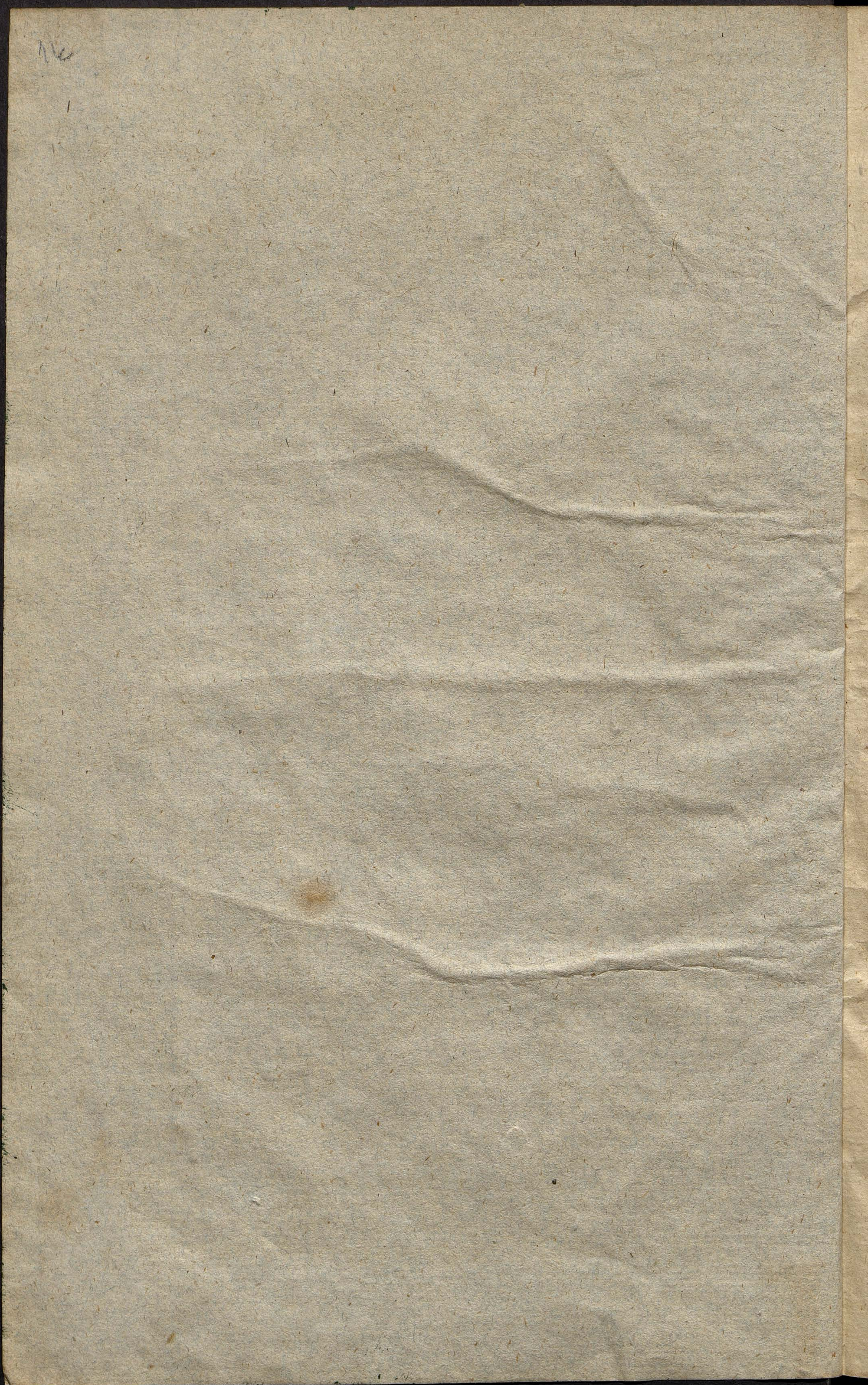

V
B J
C
392772
392791
Mag St. Dr. III

PROJEKT

TITULO

SEYMY

Z Proiektu Rządowey Deputacyi, przez Deputacyą Konstytucyiną wyciągnięty.

O MIEYSCU DLA SEYMOW PRZEZNACZONYM.

I.

1. DLA Seymów ordynaryinych, Warszawę w Koronie, a z kolei każdemu takiemuż Seymowi trzeci raz przypadaiącemu, Grodno w Litwie, za mieysca zwyczayne wyznaczamy. (a)

2. W przypadku zniszczenia Miasta Seymom przeznaczonego, lub w przypadku Woyny, gdyby wynikała potrzeba w innym mieyscu Seym oznaczyć, My Krol zniosszy się ze Strażą, inne Miasto na ziazd Seymowy Uniwersałem Naszym na raz ieden oznaczemy. (b)

3. W ciągu rozpoczętego Seymu, gdyby się trafić mogły wyżey wymienione przypadki, lub inne, nawet za gwałtowne iednomyślnoscią Seymuiących uznane, tedy Seym w mieyscu takowym zalimitowany, na inne bespiecznieysze mieysce przeniesiony bydz może. (c)

(a) R. *1564. Vol; 11. fol: 648.* §. Co się zaś tycze R. *1569. Vol: 11. fol: 771.* §. Seymy y Rady R. *tegoż fol: 780.* §. mieysce Seymom. R. *1673. fol, 108, 1674. 1677.* 1685. *Vol. V. fol. 707.* titulo utwierdzenie.

(b) *R. 1569. Vol: 11. fol: 777.* §. mieysce Seymom.

(c) *Prawo to wypływa z dwoch poprzedzaiących, y zasadza się na tych samych pobudkach.*

O CZASIE DO SKŁADANIA SEYMOW PRZEZNACZONYM.

II.

1. Seym Ordynaryiny co dwa lata zwoływany bydź powinien, zaczynać się zaś będzie dnia 1. Miesiąca Pazdziernika, chociażby y w dzień świąteczny (a)

2. Krol zniosszy się z Strażą; Uniwersał do zwołania Seymików przedSeymowych wyda, Propozycye od Tronu na Seym przygotowane wraz z gotowemi Projektami przez Posły swe do każdego z osobna Seymiku rozeszle. (b)

3. A gdyby Krol Uniwersałów y Posłów na Seymiki nie wysłał, tedy Woiewództwa, Ziemie y Powiaty na terminie z Prawa przeznaczonym Seymiki przedSeymowe odbywać, y na nich Posłow obrać będą powinni (c)

(a) *R. 1573. Vol: 11. fol: 899.* §. Seym walny. *Ibidem fol: 919.* §. Seym walny.

(b) *R. 1569. Vol: 11. fol. 777.* §. Seymiki. *Ibidem fol: 780.* §. mieysce Seymom. *R. 1573. Vol. 11. fol: 899.* §. Seym walny. *Ibidem fol: 919.* §. Seym walny.

(c) *Prawo teraźnieysze o Seymikach.*

O CZASIE TRWANIA SEYMOW, Y ONYCH ROZNICY.

III.

1. Seym ordynaryiny trwać będzie przez dni NN. następnie po sobie idące, nie rachuiąc w to dni Niedzielnych y innych uroczystych. (a)

2. Gdy potrzeby, dla których iest Seym zwołany, odbędą się w krótszym czasie; Seym może bydź zakończony prędzey (b)

(a) *R. 1591. Vol: 11. fol: 1374. tit: o Seymie.*
Ta tylko w Prawie zachodzi różnica, że dawne trwały tylko 6 Niedziel, teraźnieysze zaś Seymy będą dłuższe.

(b) *R. 1764. Vol: VII. fol: 356. R. 1766. Vol. VII. fol. 453.* tit: Przedłużenie. *R. 1767. Vol: VII. fol: 601.*

3. Gdy potrzeby publiczne wyciągać będą dłuższego czasu; Seym może bydź przedłużony. (c)

4. Chociaż Seym ordynaryiny na terminie zwyczaynym, lub z prorogacyi uchwalonym skończony zostanie, zawsze iednak będzie gotowy do zwołania w przeciągu dwuletnim, to iest od czasu otwarcia Seymu ordynaryinego, aż do czasu Seymików Elekcyinych Poselskich; wydanie zaś Uniwersałów na Seymiki Poselskie nastąpować ma sześciu tygodniami przed temiż Seymikami. (d)

5. Takowy Seym zawsze gotowy za Listami Krola do wszystkich Posłów y Senatorow wydanemi, zwołanym bydź ma. (e)

Gdyby zaś w przypadkach potrzeby zwołania Seymu gotowego Prawem opisanych, Król wzbraniał się wydać Listów do wszystkich Senatorów y Posłów, a Marszałek Seymowy uznałby konieczną y rzetelną potzebę zwołania Seymu gotowego; tedy tenże Marszałek Seymowy do wszystkich Senatorów y Posłów wydać powinien Listy, zwołuiąc onych na Seym gotowy, y powody zwołania tego wyrażaiąc. (f)

6. Posłowie y Senatorowie w ciągu do trwałości Seymu gotowego podług Prawa opisanym, na każde zwołanie przez Króla lub Marszałka Seymowego, stawić się będą obowiązani na mieysce w Liście okolnym wytknięte. (g)

7. Przypapadki do koniecznego zwołania Seymu gotowego są następuiące: 1. W gwałtowney potrzebie do Prawa Narodów ściągaiącey się, a szczególniey w przypadku Woyny ościenney. 2. W przypadku wewnętrznego zamieszania grożącego rewolucyą Kraiu, lub Kollizyą między Magistraturami. 3 W widocznym powszechnego głodu niebespieczeństwie. 4. W osierociałym stanie Oyczyzny przez śmierć Króla, lub niebespieczney Jego choroby (h) 5. W przypadku gdyby w Straży Rezolucyi Krolewskiey Minister do wydziału materyi z Urzędu swego należącey, albo go zastępuiący podpisać niechciał, a Król gdyby tey rezolucyi nie odstępował, y przy niey upierał się; Marszałek Seymowy upraszać będzie o zwołanie Seymu gotowego, a ieżeli Król spoznianć będzie zwołanie, Marszałek to wykonać powinien.

(c) *Prawo te iest wypadkiem poprzedzaiącego.*

(d) *Prawo to iest uchwalone na teraźnieyszym Seymie. Zasadza się na Prawie dawnym o Seymach Extraordynaryinych dwuniedzielnych.*

(e) *Prawo to wspiera się na dawnych Prawach Art: 11. Nro 2.*

(f) *To iest Prawo teraźnieysze nowey ustawy Rządu.*

(g) *To także iest Prawo teraznieyszey nowey Konstytucyi.*

(h) *To iest Prawo Seymu dzisieyszego.*

IV.

o Osóbach Seym składaiących.

(a) *R. 1768. Vol: VII. fol: 595. tit;* Prawa Kardynalne.

(b) *Prawo teraźnieyſze.*

(c) *R. 1673. Vol: V. fol: 100. R. 1736. Vol: VI. fol: 660. R. 1768. Vol: VII. fol: 613*

O obowiązku naydowaniaſię na Seymie Senatorow, Miniſtròw i Poſłow.

(a) *To ſłowo* powinni *ieſt nowe.*

(b) *Cały ten Artykuł ieſt zupełnie nowy, ale wypływa z Prawa poprzedzaiącego.*

IV.

1mo. Seym ſkładać ſię będzie z Króla, z Senatu, z *Miniſterium*, y z Poſłów obranych. Seym czyli Stany Zgromadzone, na dwie Izby dzielić ſię będą: na Izbę Poſelſką y na Izbę Senatorſką pod Prezydencyą Krola. (a)

2do. Senatorowie y Miniſtrowie w obiektach ſprawowania ſię z Urzędowania ſwego, y dopełnionych przez ſiebie obowiązków, bądź w Straży, bądź w Kommiſſyach, na Seymie *votum deciſivum* nie będą mieli, y tylko zaſiadać w ten czas w Senacie maią dla dania explikacyi na żądanie Seymu (b)

3tio. Liczbę Senatorów Swieckich do połowy uchwalonych na ninieyſzym Seymie Poſłów, w proporcyi równey każdey Prowincyi, porownywamy.

4to. Izba Poſelſka mieć będzie na czele ſwoim Marſzałka Seymowego, a przed obraniem onego, Marſzałka ſtarey Laſki Seymowey. (c)

5to, Jzb obydwóch komplet ſkładać ſię będzie naymniey z trzeciey części Osob do Seymowania należących.

V.

1mo. Senatorowie, Miniſtrowie y Poſłowie, na każdym Seymie Ordynaryinym, równie y na każdym gotowym zwołanym, od początku aż do końca Seymu, tak na Seſſyach Seymowych, iako y Prowincyonalnych naydowaćſię powinni. (a)

2do. Gdyby Senator nie był dwa razy raz poraz na Seymie, bądź na Ordynaryinym, bądź na zwołaniu Seymu gotowego, Urząd tracić będzie, y tenże Urząd wakuiącym zoſtanie. Jedna choroba, którą Senator w naybliższym Grodzie, albo na Seymie zaprzyſiądz ma, uwalniać będzie Senatora od wymienioney kary odpadnienia od Urzędu. Także od rygoru tego Weteran Senator ſiedmdzieſięcioletni wolny będzie (b)

VI.

1mo. Senatorowie, Miniſtrowie, y Poſłowie pod czas Seymu używać będą dobrodzieyſtwa Suſpenſy dawnieyſzemi Prawami nadanego: Sprawy ich ani pod czas Seymu, iak ieſt oznaczony, ani w óściu tygodniach przed Seymem y po Seymie, w żadnym Sądzie ſądzić ſię nie maią. (a)

2do. To iednak dobrodzieyſtwo rościągać ſię nie ma do pory, w ktorey Seym przedłużony, lub Seym gotowy zwołany będzie. (b)

3tio. Przeciwnie tak w ciągu Ordynaryinego, iako też gotowego Seymu, Posłom waruie ſię beſpieczeńſtwo ich osób: a każdy, któryby wczaſie takowym, lub ſześcioniedzielami przed y po Seymie, gwałt iakikolwiek oſobiſty uczynił Poſłowi; karany ma być o wyſtępek zelżonego *Maieſtatu*. (c)

O beſpieczeńſtwie Oſob Seym ſkładaiących.

(a) *Vol: VII. fol: 13. tit:* o Suſpenſach. *R. 1764. Vol: VII. fol: 397. tit:* o Obmowach. *Vol: IV. fol: 472. tit:* Ubeſpieczenie. *1564. Vol: V. fol: 565. tit:* Securitas. *R. 1678.*

(b) *To nowe Prawo.*

(c) *Vol: IV. fol: 927. tit:* Ubeſpieczenie. *R. 1667. Vol: IV. fol: 917: tit:* Deklaracya beſpieczeńſtwa. *R. 1667.*

VII.

1mo. W trzech dniach przed otwarciem Seymu, Poſłowie złożą *Lauda* każdy ſwych Seymików, z których ſą wybranemi, u Marſzałka zeſzłego Seymu, lub gdyby ſię ten z przyczyny choroby nie znaydował, albo umarł; u pierwſzego Poſła tey Prowincyi, w ktòrey zoſtawała Seymu pierwſzego Laſka: ktore to *Lauda* po obraniu Marſzałka, do Kancellaryi Seymowey oddane będą.

2do. W tymże czaſie czyniący zarzuty przeciwko Seymikom, tak, iak ſą w Rozdziale o Seymikach opiſane, u Marſzałka ſtarey Laſki, lub mieyſce iego, iako wyżey, zaſtępuiącego, złożą obiekcye ſwoie na piśmie y za Rewerſami. (a)

3tio. Zarzuty przeciwko Seymikom czynione być powinny oſobiście, nie przez Plenipotentów. (b)

4to. W przypadku iednak zarzutów nie całe Dzieło Seymikowania niſzczących, ale tylko Oſobę, lub Oſoby pomimo prawa obrane oſkarżaiących, ieżeli takowe zarzuty na Rugach Seymikowych rozwiązane zoſtały, wznawiane więcey być nie mogą.

O czynieniu zarzutòw Senatorom, Miniſtrom, i Poſłom.

(a) *Vol: V. fol: 762. tit:* Obiaśnienie, *R. 1690. Vol. VII, fol: 25. R. 1764. tit:* o Porządku Seymowania. *Vol: eodem. fol: 613. tit:* Porządek Seymowania. *R. 1768.*

(b) *R. 1768. Vol: VII. fol: 613. tit:* Porządek Seymowania.

5to. Jeżeli zaś na Seymiku zarzucana nie były ; na Rugi Seymowe przyimowane być nie maią.

6to. Zarzuty *Criminis*, Kondemnaty przeciwko Senatorom, Miniſtrom, oſobiście, lub przez Plenipotenta umocowanego do takowego Dzieła, ſkładane będą u Marſzałkow Narodowych.

O otwarciu Seymu i o Rugach.

VIII.

1mo. Dzień otwarcia Seymu poczynać ſię będzie od zwykłego w Farnym Kościele Nabożeńſtwa, po którym My Król odbierzemy w Senacie powitanie od Marſzałka przeſzłego Seymu, lub zaſtępuiącego mieyſce Jego, z oznaymieniem udania ſię Posłów do Izby właſney dla odprawienia Rugow, y obrania nowego Marſzałka, a po daney od Nas Króla przez Kanclerza odpowiedzi, Posłowie udadzą ſię do Izby Poſelſkiey, gdzie Marſzałek przeſzłego Seymu, lub w niebytności iego, pierwſzy z porządku Poseł z teyże Prowincyi Laſkę podnieſie, y Seym zagai. (a)

2do. Po zagaieniu Seymu, y uſtąpieniu Arbitrów z Izby, ieżeli zarzuty przeciwko Seymikom oddane ſą do Laſki, Marſzałek ſtarey Laſki w przytomności tych, którzy do każdego zarzutu należą, (bez dopuſzczenia żadnych Poſelſkich głosów pod iakimkolwiek bądź pozorem zabieranych) do Rugow przyſtąpi w naſtępuiący ſpoſób. (b)

3tio. Nayprzód, wprowadzone być powinny zarzuty, ieżeli iakie ſą, całe dzieło Seymikowania, podług Rozdziału o Seymikach niſzczące.

4to. Powinien czyniący zarzut okazać, iż naydował ſię obecnym na Seymiku, który oſkarza, iż ieſt dobrze oſiadły w tym Woiewództwie, Ziemi, lub Powiecie, którego dzieło znikczemnia; a w takowym razie obowiązanym ieſt złożyć Kwit, iako płaci ofiary 10tego Grosza do Skarbu z Poſſeſſyi dziedziczney, naymniey Złł:300. na Rok, lub ſtawić zaręczyciela w ſummie Kapital-

(a) *Vol: VII. fol: 25. tit-* o Porządku Seymowania. *R. 1764. Vol. eodem fol: 613. R. 1768, tit: eodem.*

(b) *Tamże, co wyżey.*

ney wartości dobr takowemu dechodowi odpowiadaiącey.

5*to*. Winien daley czyniący zarzut wymienić ieden naymniey przypadek całe dzieło Seymikowania niſzczący, iak ieſt w Prawie o Seymikach; tenże przypadek z wytknięciem przywòdzców popełnionego przeciw Seymikom przeſtępſtwa, weſprzeć Manifeſtem uczynionym w ciągu Seymiku, lub naydaley we trzy dni po odbytych Seymikach.

6*to*. Winien zaſkarżenie ſwoie w Manifeście zanieſione, ſtwierdzić Manifeſtem naymniey dwunaſtą Ziemianów Poſſeſſyą maiących, ktòrzy na tychże Seymikach przytomnemi y czynnemi byli.

7*mo*. Ponieważ zaś zniſzczenie całego Seymiku zarzuca; przeto w przypadku oddalenia *ab activitate* Poſłow rzeczonego Seymiku, podpadać karom tym ſamym, iakie ſą na burzycielow Seymiku przepiſane, winien, gdyby zarzut nie rzetelnym okazał ſię.

8*vo*. Izba Poſelſka złożona tylko z Posłów zarzutom niepodległych, nayprzód głośnemi Wotami, a potym koniecznie ſekretnemi, Seymik oskarżony za ważny, lub nie ważny uzna,

9*no* A gdyby zachodziła równość wotow ſekretnych; Marſzałek rownośćtę rozwiąże, y za przywołaniem Arbitrow, ważność lub nie ważność Seymiku ogłoſi. Jeżeli uznana będzie na Rugach nieważność całego Seymiku; tak dla zarzucaiącego, iako dla odwodzących ſię Sąd Trybunału oznacza ſię, w Koronie z Regeſtru *directi Mandati*, a w Litwie, *Officii*. Na przeſtępcòw Sąd kary w prawie o Seymikach w Artykule XVIII. punkcie drugim przepiſane wſkaże, a podobnie zarzucaiącego, a nie dowodzącego, wedle tegoż prawa o Seymikach w tymże Artykule XVIII. a punkcie piątym, ukarze.

10*mo*. Rugom Izby Poſelſkiey Posłowie przytomni i nieprzytomnym podlegaią.

11*mo*. Rugi naywięcey trzy dni czaſu zabrać powinny, mogą zaś bydź prędzey ſkończone, ale czwartego dnia Izba do obrania Marſzałka Seymowego koniecznie przyſtąpić powinna.

Co do obrania Marszałka, i dalszych czynów Seymowych, aż do Izb złączenia.

1mo. Marſzałek przeſzłego Seymu lub w niebytności Jego, pierwſzy z porządku, iż z teyże Prowincyi Poſeł, przyſtępuiąc do obrania Marſzałka, w nieprzytomności Arbitrow, rozdać każe wſzyſtkim Poſłom Regeſtr Oſob ſunkcyą Poſelſką zaſzczyconych z Prowincyi, na którą koley Laſki Seymowey przypada. (a)

2do. Na Regeſtrze ſtęplem oznaczonym każdy Poſeł przywołany głoſem Marſzałka Imię żądanego od ſiebie do wyboru na Marſzałkowſką doſtoyność podkresli. A podkreślony Regeſtr złoży w naczynie Elekcyine od widoku okryte. (b)

3tio. Gdyby dwa Imiona zamiaſt iednego podkreślone na Regeſtrze znalazły ſię, także ieżeliby kto ſpoſobem podpiſu Imię ſwoie, lub cudze, albo też cyfrę, lub znak iakikolwiek położył, iako nieważny, odrzuconym zoſtanie.

4to. Na Marſzałka pierwſze z porządku Woiewództwo wotować zacznie, na którego Prowincyą przypada koley Laſki, a po niey inne *per turnum* teyże Prowincyi.

5to. Gdy Elekcya zakończy ſię, Marſzałek przeſzłego Seymu, w przytomności pierwſzego Poſła, z każdey Prowincyi wezwanego, wſzyſtkie Regeſtra przeliczy, Wota każdemu ſłużące, na oſobney karcie ſpiſze, i Poſła naywięcey Wotow zyſkuiącego Marſzałkiem ogłoſi.

16. W przypadku paritatis Votorum Elekcya na oſoby tylko *in paritate* zoſtaiące, przez los rozwiązana będzie.

(a) *Vol: VII. fol: 25. tit:= o Porządku Seymowania Roku 1764. Vol: Eod; fol: 613. tit: Eod: Roku 1768.*

(b) *Tamże co wyżey, gdzie inne punkta tego Artykulu ſą opiſane.*

(a) 7mo.

7mo. W naczynie do tego ſporządzone włoży Marſzałek równe gałki, równego koloru w liczbie, ile oſob *in paritate Votorum* zoſtaie, między któremi iedna gałka odmiennego koloru bydź powinna, a dla którey oſoby przy czytaniu Jey Imienia dobyta będzie gałka odmiennego koloru przez dziecię do tego użyte, ten natychmiaſt za Marſzałka ogłoſzonym zoſtanie.

8vo. Marſzałkiem Seymowym nie może bydź obranym, któryby wprzód naymniey dwa razy nie był Pośłem na Seym.

9no. Po przywołaniu do Izby Poſelſkiey Arbitrow, Marſzałek nowo obrany w przytomności wſzyſtkich odbierać będzie Laſkę od przeszłego Marſzałka, lub zaſtępuiącego Jego mieyſce, przed którym wykona Przyſięgę rotą naſtępuiącą:

„Ja NN. Przyſięgam na to: iż powierzony mnie Urząd Marſzałka Seymowego podług Prawa dopełnię, dependencyi od nikogo mieć nie będę. tylko od całey Rzeczypoſpolitey na Seym zebraney, porządek Seymowania podług uſtaw Rzeczypoſpolitey, a mianowicie, w artykułach obowiązkow moich, w Rozdziale o *Seymie*, tak, iak gdyby wſzyſtkie co do słowa wypiſane, i przezemnie w tey Przyſiędze wymówione były, posłuſznie i wiernie dokonam, obowiązki w Prawie o Straży przepiſane wiernie dopełnię, nieuwodząc ſię ani przyiaznią, ani niechęcią, ani datkiem, ani obietnicą, ani nadzieią, ani boiaznią. Tak mi Panie Boże dopomoż, i niewinna Syna Jego męka.

To ieſt Prawo teraźnieyſze z Uſtawy Rządu.

Po czym Marſzałek za obranie ſwoie podziękowanie Izbie oświadczywſzy, podług własnego wybrania Sekretarza Seymowego z tey Prowincyi Obywatela, z którey ſam obrany, wyznaczy, który natychmiaſt Przyſięgę wykona rotą dla ſiebie przepiſaną.

Ja

Ja NN. Przysięgam na to: iż powierzony mi Urząd Sekretarza Seymowego podług Prawa dopełnię, Sekretu w Stanach mi powierzonego wiernie dochowam, podane sobie od Laski Proiekta do czytania nic nie przydaiąc, ani umnieyszaiąc, czytać będę, a podpisane przez Marszałka Seymowego, i Deputatow do Konstytucyi do przepisania sobie dane, wcześnie do Druku podam, i dopilnuię, nie przydaiąc nic, ani uymuiąc. Tak mi Panie Boże dopomoż, i niewinna Syna Jego męka.

10mo. Obrany Marszałek na teyże samey Sessyi po wykonanych przysięgach, mianować ma z każdey Prowincyi po czterech Posłów, którzyby Nam Królowi, i Senatowi o Jego wybraniu donieśli, i o chęci złączenia się Izby Poselskiey z Senatem oznaymili, o czym pierwszy w porządku z tey samey Prowincyi, w którey iest Laska, z pomiędzy Delegowanych do Senatu Nam Królowi doniesie.

11mo. Odebrawszy od Tronu przez iednego z Kanclerzow odpowiedź; Ciż Delegowani do swoiey Izby powrócić maią.

12mo. Zatym My Król trzech Senatorow, po iednemu z każdey Prowincyi, do Izby Poselskiey wyszlemy, wzywaiąc Posłow do Senatu, po czym natychmiast Izba Poselska z Senatorską złączyć się ma;

Co do wyznaczenia Deputacyi na każdym Seymie Ordynaryinym zwyczaynie potrzebnych.

X.

1mo. Po wybraniu Marszałka Seymowego, złożone będą nazaiutrz Sessye Prowincyonalne każdey z osobna Prowincyi, na których wybrani zostaną Deputowani, 1. Do Konstytucyi. 2. Do odebrania Sprawy od Straży, 3. Do Examinu robot, i wysłuchania rachunkow wszystkich udzielnych Magistratur, a to po dwóch Posłow, i po iednym Senatorze z każdey Prowincyi. (a)

(a) *To iest Prawo nowe, bo podług dawnego, Król, i Marszałek wyznaczał Deputatów. Vol: VII. fol: 613. tit: Porządek Seymowania Roku 1768.*

Rota Przyſięgi dla Deputatow do Konſtytucyi.

Ja NN. przyſięgam, iż ſumiennie, i z pilnością przeſtrzegać będę, aby Proiekta Seymowe w ſwoim porządku i rzędzie układane, Stanom Seymuiącym podawane były, iż w uwagach dotychże Proiektow moie własne zdanie podług Boga, Prawa i ſprawiedliwości podawać będę, iż w całym poſtępowaniu moim Artykuły Rozdziału Seymu, do obowiązkow moich ſtoſuiące ſię, tak, iak gdyby wſzyſtkie co do ſłowa wypiſane, i przezemnie w tey przyſiędze wymienione były, poſłuſznie i wiernie dokonam. Tak mi Boże dopomoż i niewinna Męka Jego.

Rota Przyſięgi dla Deputatow do Straży.

Ja NN. przyſięgam, iako będąc Deputowanym do examinowania czynności Straży, wſzyſtkie Jey działania na każdey z oſobna Seſſyi z iey Protokułu pilnie roztrząſać, wiernie opiſywać, zdanie podług Boga, Prawa, i Sprawiedliwości do Proiektu zaświadczenia dla teyże Straży dawać będę, a cokolwiek Prawu przeciwnego, lub nad moc Prawem teyże Straży pozwoloną, przywłaſzczonego poſtrzegę, albo iakie na przeciw tey Straży żażalenia, dowody ſprawiedliwey ſkargi noſzące odbiorę, lub też gdzie rezolucya przez którego Miniſtra z naruſzeniem Prawa podpiſana będzie, iż *reſponſibilitati* podpada, to wſzyſtko Stanom Seymuiącym wiernie przy Relacyi donioſę, nie uwodząc ſię w tey całey na mnie włożoney poſłudze, ani datkiem, ani obietnicą, ani względem, ani boiaznią, ani przyiaznią, ani niechęcią. Tak mi Panie Boże dopomoż i niewinna Syna Jego Męka.

To ieſt Prawo teraznieyſze z Uſtawy Rządu.

Rota przyſięgi dla Deputatow do Kommiſſyi Edukacyiney.

Ja NN. przyſięgam, iako pilnie, uważnie, i rzetelnie Percepty, i Expenſa

ſa funduſzu Edukcayi przeyrzę, przeyrzane adnotować będę, a w rozrządzeniu teyże Kommiſſyi, iakie ſię mogą znaleść pożytki lub uſzczerbki, iakie na przeciwko teyże Kommiſſyi zażalenia, dowody ſprawiedliwey ſkargi noſzące, takie wiernie, nic nie opuſzczaiąc, ani przydaiąc, Stanom Rzpltey donioſę, i zdanie moie podług Boga, Prawa i ſprawiedliwości do Proiektu zaświadczenia, i Kwitu dla teyże Kommiſſyi dawać będę. Tak mi Panie Boże dopomoż, i niewinna Syna Jego Męka.

Rota Przyſięgi dla Deputatow do Kommiſſyi Policyi.

Ja NN. przyſięgam, iako pilnie uważnie, i rzetelnie Percepty i Expenſa do Kommiſſyi Policyi należące przeyrzę, przeyrzane adnotować będę, a w rozrządzeniu teyże Kommiſſyi, iakie ſię mogą znaleść pożytki, lub uſzczerbki, iakie przeciwko teyże Kommiſſyi zażalenia, dowody ſprawiedliwey ſkargi noſzące, takie wiernie, nic nie opuſzczaiąc, ani przydaiąc Stanom Rzpltey donioſę, i zdanie moie podług Boga, Prawa i ſprawiedliwości do proiektu zaświadczenia i kwitu dla teyże Kommiſſyi dawać będę. Tak mi Panie Boże dopomoż, i niewinna Syna Jego Męka.

Rota Przyſięgi dla Deputatow do Kommiſſyi Woyſkowey.

Ja NN. przyſięgam, iako pilnie, uważnie, i rzetelnie, wſzelkie Tranzakcye Kommiſſyi Woyſkowey, Jey Dyſpozycye, Luſtracye, Likwidacye, oraz rozrządzenie Summ do niey wchodzących examinować, i adnotować będę, a w rozrządzeniu teyże Kommiſſyi, iakie ſię mogą znaleść pożytki, lub uſzczerbki, iakie na przeciwko teyże Kommiſſyi zażalenia, dowody ſprawiedliwey ſkargi noſzące, takie wiernie, nic nie opuſzczaiąc, ani przydaiąc, Stanom Rzeczypoſpolitey donioſę, i zdanie moie podług Boga, Prawa, i ſprawiedliwości, do Proiektu zaświadczenia, i kwitu dla teyże Kommiſſyi dawać będę.

)b(Tak

Tak mi Panie Boże dopomoż, i niewinna Syna Jego Męka.

Rota Przyſięgi dla Deputatow do Kommiſſyi Skarbowey.

Ja NN. przyſięgam, iako pilnie uważnie, i rzetelnie percepty, i expenſa Skarbowe przeyrzane adnotować będę, a w rozrządzeniu teyże Kommiſſyi, iakie ſię mogą znaleść przeciwko teyże Kommiſſyi zażalenia, dowody ſprawiedliwey ſkargi noſzące, takie wiernie nic nie opuſzczaiąc, ani przydaiąc, Stanóm Rzpltey donioſę, i zdanie moie podług Boga, Prawa, i ſprawiedliwości do Proiektu zaświadczenia, i kwitu dla teyże Kommiſſyi dawać będę. Tak mi Panie Boże dopomoż, i niewinna Syna Jego Męka.

2do. Wybrane zaś tym ſpoſobem oſoby do wyż rzeczonych Deputacyi, na pierwſzey Seymowey Seſsyi, Przyſięgę wykonać maią. Senatorowie przed Nami Królem, Posłowie przed Marſzałkiem. (b)

(b) *Tamże co wyżey.*

XI

Co do czynow Seymowych po złączeniu Izb, aż do rozłączenia.

1mo. Po wezwaniu przez Nas Króla, Izba Poſelſka uda ſię proſto do Izby Senatorſkiey końcem złączenia ſię z Senatem.

2do. Posłowie mieyſca ſwoie zaſiądą.

3tio. Marſzałek Seymowy Imieniem Izby Poſelſkiey Seſſyą Izb złączonych rozpocznie, a Kanclerz od Tronu da odpowiedź ſtoſowną do wnieſionego powitania Króla.

4to. Zaczym Marſzałek nayprzod, a potym Posłowie według porządku Woiewodztw, na koniec Sekretarz Seymowy do ucałowania Ręki Królewſkiey przyſtąpią.

5to.

5to. Co gdy się odprawi, na pamiątkę, iż wszystkie władze Exekucyine początek, i źrzódło swoie od Narodu biorą, że Urzędy z woli Narodu Prawa, i rozkazy Jego wykonywaią. Kanclerz od Tronu wyrzecze: *Stany Seymujące Rzeczypospolitey z mocy Prawa wszystkie Urzędy Exekucyine w władzy, i działaniu swym zawieszaią.* (b)

6to. Po którym ostrzeżeniu, winien będzie Marszałek Seymowy przełożyć, że Stany Seymuiące, zatrudnione stanowieniem Praw, i ważnemi Rzepltey sprawami, gdy same czuwać w tymże czasie nad wykonaniem Praw nie mogą, znaiąc potrzebę, chętnie zezwalaią, aby wszelkie Urzędy wykonawcze w mocy, i działaniu swym do dalszego Rzeczypospolitey rozrządzenia trwały. (c)

7mo. Zaczym Kanclerz od Tronu temi słowy ogłosi: *Stany Seymuiące wszystkie Urzędy Exekucyine w władzy, i działaniu swym do dalszego Rzeczypospolitey rozrządzenia utrzymuią.*

8vo. Po czym mieysce mieć powinno czytanie Praw wieczystych i Konstytucyinych & *Pactorum Conventorum*, tak dla przypomnienia, iż przez samych nawet Prawodawców w ciągu Seymowania podług opisu Prawa zachowane bydź powinny, iako też dla domówienia się, ieżeliby ie która exekucyina Władza ważyła się przestąpić. (d)

(b) *To Prawo nowe.*

(c) *To Prawo nowe, i następuiące.*

(d) *Vol: VII. fol: 613. tit. Porządek Seymowania A. 1768.*

XII.

O Elekcyi Sędziów Seymowych w złączonych Izbach.

1mo. Dnia drugiego Sessyi Seymowey w złączonych Izbach, następować powinna Elekcya Sędziów Seymowych, którzy przez losy wybierani będą, tym porządkiem. (a)

2do. Na Stoliku wśrzod mieysca, na którym Ministerium w Senacie zasiada, położone będzie naczynie Elekcyine pod trzema nierownemi kłotkami, od których ieden klucz przy Królu, drugi przy Marszałku przy Lasce w

(a) *Tamże, co wyżey.*

(b) *Prawo o Elekcyi Sędziow Seymowych i innych, ieſt nowe, na teraznieyſzym Seymie przyięte.*

Senacie będącym, trzeci przy Marſzałku Seymowym naydować ſię powinny. (b)

3tio. Naczynie to przy każdey Elekcyi publicznie otwarte, i próżne okazane zoſtanie przez Marſzałka przy Laſce Senatu będącego.

4to. Zacznie ſię nayprzod Elekcya Senatorow na Seymie przytomnych.

5to. Daley przyſtąpić należy do wyboru przytomnych Poſłów, podzieliwſzy onych na trzy Prowincye.

6to. Dozor Elekcyi będzie przy Marſzałku Narodowym Styr Izby Senatorſkiey pod ow czas trzymaiącym, i przy Marſzałku Seymowym.

7mo. Przy każdey z oſobna Elekcyi tyle gałek w naczyniu umieścić trzeba, ile z Prawa do niey Kandydatów wypada, a to w równey gałek wielkości, i koloru iednego, wyiąwſzy w Elekcyi z Senatu na każdą Prowincyą gałek cztery, w Elekcyi z Poſłów na każdą Prowincyą gałek 8. które odmiennego koloru bydź powinny.

8vo. Zatym przy każdey z oſobna Elekcyi Marſzałek przy Laſce Senatu będący umieści gałki podług liczby, i naczynie zamknie.

9no. Sektetarz Narodowy, lub Urzędnik mieyſce iego zaſtępuiący, imiona Senatorów, Sekretarz zaś Seymowy imiona Poſłów ſtoſownie do Elekcyi czytać będą, daiąc czas dziecięciu wyciągać gałki z naczynia.

10. A przy którego wymienieniu gałka odmiennego koloru, przez dziecię wyciągniona zoſtanie, takowego Marſzałek przy Laſce Senatu, z liczby Senatorów, a Marſzałek Seymowy z liczby Poſłów na Regeſtrze zapiſze, i za oznaczonego do funkcyi na Sęſtwo Seymowe ogłoſi.

DE LA
BIBLIOTHEQUE
DE MR LE PR
ALEXANDRE
LUBOMIRSKI